

La vida en un castell a l'edat mitjana (solucions)

ABANS DE COMENÇAR

- Has visitat mai un castell? Què t'hi va cridar l'atenció?
- Qui creus que vivia en un castell a l'edat mitjana?

LLEGEIX EL TEXT

Durant l'edat mitjana, que va del segle V al segle XV, Europa es va omplir de castells. Els senyors feudals els construïen en llocs alts, com turons i penya-segats. Des de dalt podien vigilar el territori i veure arribar els enemics. A Catalunya se'n conserven molts, com el de Cardona o el de Montsoriu.

Un castell era alhora una casa i una fortalesa. Estava envoltat de muralles gruixudes i, sovint, d'un fossat ple d'aigua. Per entrar-hi calia travessar un pont llevadís, que es podia aixecar en cas d'atac. La part més protegida era la torre de l'homenatge, on vivia el senyor amb la seva família. Dins de les muralles també hi havia un pati d'armes, una capella, estables i magatzems de menjar. Així, en cas de setge, la gent podia resistir molts dies.

Al castell hi vivia molta gent. A més del senyor i la senyora, hi havia cavallers, soldats i criats. També hi treballaven artesans, com el ferrer, que feia les armes i les ferradures dels cavalls. Els pagesos vivien als voltants i conreaven les terres del senyor. A canvi de protecció, li havien de donar una part de la collita. Els fills dels nobles aprenien a muntar a cavall i a lluitar. En canvi, la majoria d'infants pagesos no anaven a l'escola i treballaven des de molt petits.

La vida dins del castell no era tan còmoda com sembla a les pel·lícules. Les sales eren fosques, perquè les finestres eren petites per defensar-se millor. A l'hivern hi feia molt de fred i l'única calefacció era la llar de foc. Per il·luminar-se, feien servir torxes i espelmes. El terra es cobria amb palla, que es canviava poques vegades.

Els àpats depenien de la posició de cadascú. Els senyors menjaven carn de caça, pa blanc i fruita, i bevien vi. Els criats i els pagesos, en canvi, menjaven sobretot pa

negre, llegums i verdures de l'hort. Les celebracions importants s'acompanyaven de la música dels joglars.

Amb el temps, els canons van fer que les muralles ja no fossin segures. Per això, a partir del segle XV, molts castells es van abandonar o es van convertir en palaus. Avui, alguns es poden visitar i ens ajuden a imaginar com es vivia fa més de cinc-cents anys.

PARAULES NOVES

senyor feudal: Noble que era amo d'unes terres i manava sobre les persones que hi vivien.

fossat: Rasa profunda que envolta una muralla.

joglar: Artista que anava de castell en castell cantant i recitant.

setge: Situació en què un exèrcit envolta un lloc perquè no en pugui sortir ningú.

ARA RESPON

1. Per què es construïen els castells en llocs alts?

- ☐ Per vigilar el territori i veure arribar els enemics
- ☐ Perquè a dalt feia menys fred
- ☐ Perquè hi havia més aigua

Solució: Per vigilar el territori i veure arribar els enemics.

2. El senyor i la seva família vivien a la torre de l'homenatge.

☐ V ☐ F

Solució: Vertader. Era la part més protegida del castell.

3. Què havien de donar els pagesos al senyor i què rebien a canvi?

Solució: Una part de la collita; a canvi, rebien protecció.

4. Per què creus que el pont del castell s'anomena «llevadís»? Fixa't en el paràgraf 2.

Solució: Perquè es podia llevar, és a dir, aixecar, per impedir el pas als enemics.

5. Per què les sales del castell eren fosques? Explica la relació amb la defensa.

Solució: Perquè les finestres eren petites: així era més difícil que els enemics hi entressin o hi desaparessin.

6. Per què els castells van deixar de ser útils a partir del segle XV?

Solució: Perquè els canons podien destruir les muralles, que ja no protegien prou.

7. Compara què menjaven els senyors i què menjaven els pagesos. Què ens diu aquesta diferència sobre la societat de l'època?

Solució: Els senyors menjaven carn de caça, pa blanc i fruita i bevien vi; els pagesos, pa negre, llegums i verdures. Mostra una societat molt desigual, en què els senyors tenien més riquesa i privilegis.

8. El text diu que la vida al castell «no era tan còmoda com sembla a les pel·lícules». Hi estàs d'acord? Justifica-ho amb dues dades del text.

Solució: Resposta oberta justificada amb dades del text: les sales eren fosques, a l'hivern hi feia molt de fred, només hi havia la llar de foc, s'il·luminaven amb torxes i espelmes i el terra era cobert de palla.

COM HO HE FET?

- ☐ He localitzat les dades del text per respondre.
- ☐ He relacionat les característiques del castell amb la defensa.
- ☐ He justificat la meva opinió amb dades del text.